

УДК 330.322(477)

Ю.А. Задоя, аспірант
Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ

Статтю присвячено аналізу основних проблем, які знижують інвестиційну привабливість України для іноземного інвестора. Серед них особливо виділено проблеми політичної стабільності, ризики банківської та інноваційної діяльності, корупції та недосконалої приватизації. Обґрунтовано ряд пропозицій щодо диверсифікації джерел залучення іноземних інвестицій та розробки «дорожніх карт» для окремих галузей та видів діяльності для підвищення їх привабливості для іноземного інвестора.

Ключові слова: іноземні інвестиції, інвестиційний клімат, інвестиційна привабливість, ризики банківської та інноваційної діяльності.

У розвитку будь-якої країни з ринковою економікою настає період, коли внутрішніх ресурсів уже недостатньо і для подальшого зростання необхідно використовувати залучення зовнішніх інвестицій. Звичайно ж, частину інвестицій можна замінити міжнародними кредитами від МВФ, Світового банку та інших організацій, але ці кошти, як правило, йдуть на покриття бюджетних дірок, реалізацію якихось державних програм тощо. Реальні ж інвестиції необхідні для виведення економіки країни на більш високий рівень розвитку, поліпшення макроекономічних показників країни та перезапуску економіки із середини. Адже крім фінансових надходжень, правильна інвестиційна політика держави дозволяє забезпечити залучення в країну сучасних технологій, трудових висококваліфікованих мігрантів, створення нових напрямів бізнесу, які були невластиві раніше для певної території. Усе це дозволяє значно посилити економіку, зробити її частиною світового процесу формування та перерозподілу капіталу.

Сьогодні міжнародні інвестиції виступають основним фактором здійснення перебудови економіки, її зростання і є важливою складовою соціально-економічного

розвитку держави. Багато видатних економістів, які заклали фундамент економічної науки, – А. Сміт, Д. Рікардо, Дж.М. Кейнс, М. Фрідман, Р. Харрод, Е. Домар, Р. Солоу – розглядали інвестиції як одну з основних умов економічного зростання країни. Питання інвестиційної привабливості України знайшли своє відображення в працях А. Бутнярова [1], О. Гаврилюка [2], П. Гайдуцького [3], С. Кузьміна [4], А. Матвійчук [5], Р. Попельнюхова [6], Г. Терещенко [7] та ін. Разом з тим життя ставить усе нові й нові завдання. Приплив іноземних інвестицій в Україну не досяг бажаного рівня, а інвестиційний клімат залишається несприятливим. Тому проблема його зміни є актуальною і сьогодні.

Метою цієї статті є дослідження основних напрямів стратегії економічного розвитку України на найближчі кілька років для збільшення залучення іноземних інвестицій.

Залучення іноземних інвестицій досягло свого піку у 2006–2008 рр., коли перспективи розвитку економіки України виглядали хорошими. Але після цього було кілька витків девальвації гривні, початок територіальних проблем на півдні та сході

країни. Це відкинуло економіку на кілька років назад за обсягами залучених іноземних інвестицій. Тому сьогодні надзвичайно важливим стає здійснення цілеспрямованих кроків на прискорене реформування економіки, що дозволить змінити структуру валютних надходжень в країну, не тільки досягти оптимального співвідношення експорту та імпорту, але й позбавитися статусу «придатка» країн з розвинутою економікою. Приклад країн Прибалтики і Південно-Східної Азії є добрим прикладом для України. Перші зуміли за короткий період відійти від пострадянського минулого з плановою економікою, інші – зробити стрибок у розвитку сильних сторін своїх країн, знайшовши саме ті ніші, які дозволили їм великими стрибками підняти свою економіку, підвищивши і її рівень, і рівень добробуту населення.

Фактично за останні кілька років інвестиційна привабливість України значно погіршилася. У рейтингу ВДО «The International Business Compas 2015» Україна посідає 89-те місце. І хоча це на 20 позицій краще попереднього рейтингу, фактично Україна за цим показником поступається не тільки найближчим сусідам (Польща – 34-те, Угорщина – 39-те, Словаччина – 40-ве, Румунія – 47-ме), але й більшості країн колишнього Радянського Союзу (Грузія – 43-те, Азербайджан – 65-те, Вірменія – 66-те, Казахстан – 73-те, Білорусія – 86-те, Молдова – 87-ме) [8]. Іноземні інвестори вперше після 2009 р. зіткнулися із ситуацією, коли багато їхніх вкладень опинилися під загрозою.

Серед факторів, які визначають незадовільний стан інвестиційного клімату в Україні та не дають змоги залучити необхідні зарубіжні інвестиції виділимо такі.

Політичні ризики

Прихід до влади нових структур і початок нового переділу сфер впливу, у тому числі виникнення прикладів силових входжень в капітал бізнесу сторонніми особами, ускладнив приплив іноземних інвестицій в економіку країни. Після «галасливих» 1990-х іноземці уже звикли з певними негласними правилами роботи на нашому ринку (і нехай далеко не за-

вжди вони були з ними згодні, але все-таки були якісь рамки і правила роботи). З урахуванням постійної активної боротьби політичних структур, яка часто виходила за рамки закону, непрозорість приватизації призводила до відсутності реальних надходжень іноземних інвестицій в країну. Максимум, що ми бачили – це продаж активів офшорним компаніями, гроші на які реально надходили від українських активів локальних олігархів. Що ж стосується суто політичних ризиків, то до основних можна віднести такі: через можливість зміни вектора розвитку країни за підсумками появи нових фігур в уряді деякі реформи можуть бути зупинені або скасовані, і замість них будуть озвучені інші. Це в підсумку призведе до втрати часу, відсутності реальних результатів і до негативного економічного ефекту (наприклад, зараз це прекрасно видно на процесі люстрації – він практично відсутній, як і повернення злочинно виведених грошей «колишньою владою»). Додатковий політичний ризик полягає у тому, що при неузгодженості дій Верховної Ради будь-яка законодавча ініціатива приречена на провал. Це знову приведе країну до кризи і тупцювання на одному місці. І це все без урахування агресії з боку РФ і нестабільності на Сході та Кримському півострові.

Банківські ризики

У період 2000–2008 рр. на ринок України зайшли відразу кілька великих банківських груп (Райффайзен, Unicredit, BNP та інші). Вони принесли із собою не тільки значні інвестиції (у вигляді оплати за куплені банки українським акціонерам, заведення ресурсів для кредитування українських підприємств), але й сучасні банківські технології і навіть якусь європейську етику ведення бізнесу (це відбувалося через використання європейських підходів до кредитування і рівня супутнього сервісу клієнтів). Однак під час економічної кризи 2008–2009 рр. Україна стала для багатьох інвесторів «чорною дірою», тому з'явилася велика проблема захисту своїх інтересів у судах при виникненні спорів з позичальниками. Ряд банків з іноземними інвестиціями навіть у

2015 р. не може стягнути з клієнтів кредити, видані ще до 2008 р. За ці роки банки неодноразово зверталися до різних інстанцій державних органів із закликом захисту від фінансових махінацій. Але, на жаль, усі ці дії практично не мали ніякого ефекту для інвесторів. З іншого боку, все це знижувало привабливість України у питанні вкладення коштів в українські компанії через нові кредити. Банки змушені були збільшувати рівень резервів, нести додаткові збитки. Це призводило до того, що акціонери іноземних банків знижували ліміти, які виділялися локальним банкам, посилювали вимоги до позичальників. Такі дії призводили до зменшення банківського сектора, а це погіршувало можливості розвитку українських компаній. І якщо великі корпорації частково вирішували свої питання через вихід на іноземні біржі з розміщення акцій або облігацій, то середній і малий бізнес (який раніше отримував значні кошти від іноземних інвесторів) був змушений брати позики суто на локальному фінансовому ринку за більш високими відсотковими ставками і з гіршими умовами. Це ж стосується і цільових програм Європейського банку реконструкції та розвитку та Світового банку, які були спрямовані на розвиток економіки України, державного і комунального секторів. У результаті за ці роки ми отримали ще більший розрив у розмірі найбільших корпорацій і решти бізнесу. Тому можна сміливо сказати, що ситуація у банківському секторі і нестабільність з фінансовими інвестиціями призвели до скорочення такої необхідної для стабільної економіки частини бізнесу, як компанії середнього розміру.

Інноваційні ризики

Свого часу СРСР славився своїми інженерами і рівнем технологічного розвитку в деяких секторах економіки. Часто ці сектори були так чи інакше пов'язані з ВПК, але багато рішень застосовувалися і з цивільною метою. Активний розвиток промисловості після 50-х років ХХ ст. у підсумку призвів до того, що країни СНД отримали розвинену промисловість за кількістю підприємств та їх по-

тужностями. Але вона сильно постраждала через розрив економічних зв'язків на початку 1990-х років, і вже на той період була морально застарілою. Без належного «вливання» інвестицій (у т. ч. наукових, передових розробок іноземних компаній і загального світового досвіду) українська промисловість не змогла повністю скористатися своїм сильними сторонами. Країні доводилося експортувати не готову кінцеву продукцію, а напівфабрикати. Навіть з урахуванням того, що і у 2015 р. Україна входить до десятки світових лідерів з виплавки сталі, наша продукція все одно є далеко не завжди кращої якості. Усе це впливає на рівень одержуваних доходів. У той же час за 24 роки незалежності країни був побудований тільки один сучасний металургійний завод («Дніпроспецсталь» групою Інтерпайп). І саме це будівництво було еталоном інвестицій, оскільки основним підрядником виступала одна з найбільших компаній у цьому сегменті – група Danieli Heavy Machinery Engineering. Це допомогло побудувати завод за сучасними технологіями, які дозволяли розраховувати на високу світову конкурентоспроможність майбутньої продукції заводу. Крім сучасних технологічних інвестицій з-за кордону замовник будівництва зміг залучити і прями фінансові інвестиції через європейські та американські кредити. Але цей приклад показовий і тим, що потік інвестицій на цьому не закінчився – головний підрядник відкрив своє представництво та спеціальний інжиніринговий центр у Дніпропетровську, який супроводжував це будівництво і був спрямований на управління усіма проектами групи в країнах СНД. А для цього Danieli використовували українських студентів і фахівців, яким були виділені спеціальні гранти на навчання і проходження практики в Італії. Таким чином, тільки за час реалізації одного проекту українська економіка отримала дійсно унікальний набір інвестицій у різних формах.

На жаль, за час незалежності України таких проектів було не так багато. Однією з основних проблем є відсутність держав-

ної підтримки інновацій як у приватному секторі економіки, так і у державних проєктах. Розвиток нафто- та газовидобутку, важка промисловість, залізничні перевезення і дороги – це тільки частина сфер, у яких можна досягти значних економічних результатів при залученні іноземних інвесторів та партнерів уже протягом 3–5 років. Але замість цього ми бачимо максимальну закритість державного сектора до подібних проєктів і відсутність бажання допомагати приватним інвесторам. Таким чином, плани з використання інновацій, залучення не тільки фінансових, але і прямих інвестицій в Україну піддаються великому ризику без активної підтримки або з боку держави, або з боку політичної та фінансової еліти країни. Це підводить нас до ще однієї проблеми.

Корупція у державному секторі

Усі три вищезгадані аспекти тісно пов'язані з високим і стабільним рівнем корупції в країні. На жаль, викоринити цю проблему неможливо ось уже 24 роки існування країни. Боротьба з корупцією завжди була одним з політичних лозунгів будь-якої діючої в країні влади. Хоча останнім часом з'явився реальний шанс поліпшення ситуації внаслідок спрямованості розвитку України у бік європейських країн та США, зростаючої залежності від економік цих країн, отримання великого пулу міжнародних кредитів (як уже оформлених, так і загальних лімітів). Цілком можливо, що найближчим часом, як і при звичайних схемах банківського кредитування, Україні буде призначений якийсь сюрвейєр для постійного моніторингу за кредитами. Разом з цим буде вестися спостереження за виконанням усіх реформ, які керівники держави зобов'язалися провести у ході переговорів з отримання нових і реструктуризації діючих кредитів.

Приватизація

Ще однією проблемою залучення іноземних інвестицій є приватизація компаній або переведення державних структур в акціонерні компанії з використанням портфельних інвесторів. Показова історія найбільшої приватизації за період

існування України – продаж комбінату Криворіжсталь. Навіть після повторного продажу активу з дотриманням усіх процедур однієї з найбільших у світі металургійних структур Лакшмі Міттала у пресі не раз порушувалося питання реприватизації через нібито невиконання інвестором своїх зобов'язань, що могло призвести до втрати активу і його швидкого продажу новим власникам, близьким до діючої на той момент влади. Такі дії щодо солідної і великої міжнародної структури додали немало мінусів інвестиційній привабливості України на міжнародній арені.

На цей момент Велика приватизація (як її називають у пресі) перенесена на 2016 р., зокрема унаслідок неможливості провести приватизацію відкрито, чесно і прозоро [9]. Реформа Укрзалізниці була розпочата ще 3 роки тому. Планувалося створити акціонерну компанію, надати доступ до неї приватним інвесторам. За приклад бралися залізничні компанії Німеччини. Ось тільки робилося це, схоже, зовсім не для реального залучення інвестицій, а для переведення державного майна в офіційну власність тієї чи іншої фінансової групи. Зараз уже не можна організувати конкурс з приватизації найбільших компаній з підставними фірмами, не допустити когось з іноземних інвесторів до відкритих торгів, оскільки усе це відразу буде сприйнято кредитором як негативні новини і позначиться на міжнародному фінансуванні, яке так важливо для уряду і Національного банку України.

Таким чином, з одного боку, держава має запас компаній на приватизацію, а з іншого боку, не зможе отримати такий необхідний додатковий дохід, припинивши витрачати бюджетні кошти на латання дірок у бюджетах державних компаній, доки не наведе порядок із самим процесом приватизації.

Диверсифікація джерел інвестування

Аналіз показує, що після кризи 2008–2009 рр. основні інвестиційні потоки йшли не тільки за рахунок офшорних компаній, а й з території Євросоюзу (табл. 1).

Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну*

Країна	Обсяги прямих інвестицій: (млн дол. США)						
	01.01.10	01.01.11	01.01.12	01.01.13	01.01.14	01.01.15 ¹	01.07.15 ¹
Усього	40026,8	44708,0	49362,3	54462,4	58156,9	45916,0	42851,3
Кіпр	8593,2	9914,6	12645,5	17275,1	19035,9	13710,6	12274,1
Німеччина	6613,0	7076,9	7386,4	6317,0	6291,8	5720,5	5489,0
Нідерланди	4002,0	4707,8	4822,8	5168,6	5561,5	5111,5	5108,0
Російська Федерація	2674,6	3402,8	3594,5	3785,8	4287,4	2724,3	2685,6
Австрія	2604,1	2658,2	3423,1	3401,4	3257,5	2526,4	2354,3
Велика Британія	2375,9	2298,8	2508,2	2556,5	2714,1	2145,5	1953,9
Віргінські Острови (Британія)	1371,0	1460,8	1607,0	1884,9	2493,5	1997,7	1872,6
Франція	1640,1	2367,1	2230,7	1765,3	1825,8	1614,7	1539,2
Швейцарія	805,5	859,4	960,3	1106,2	1325,4	1390,6	1371,2
Італія	992,2	982,4	965,9	1015,9	1267,8	999,1	966,6
Польща	864,9	935,8	875,5	916,4	845,4	831,2	790,8
США	1387,1	1192,4	1043,1	936,7	991,1	862,3	695,3
Угорщина	675,1	–	–	–	–	–	561,9
Беліз	–	–	–	–	1055,6	642,4	519,7
Інші країни	4155,8	5121,1	5555,3	6732,5	7204,1	5639,2	4669,1

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

* Розраховано за [10].

Але з 2011 р. ситуація знову змінилася – українські олігархи, які не мали великих можливостей залучення прямих інвестицій зі світових ринків, почали проводити процес реінвестування своїх коштів через офшорні юрисдикції. Таким чином, станом на 1.01.2014 р. частка таких інвестицій склала близько 40% (беремо в розрахунок тільки Кіпр, Віргінські острови та Беліз), у той час як на початок досліджуваного періоду ця цифра була на рівні всього 25%. За перше півріччя 2015 р. ця цифра склала уже 34%. В період революцій, значної девальвації національної валюти, виведенню значних грошових коштів за межі України ми отримали зниження усіх основних показників. Але, з іншого боку, це свідчить про те, що насправді в Україні є великий потенціал із залучення реальних інвестицій з розвинених країн.

Сума в 5,5 млрд дол. США для Німеччини, як найсильнішої економіки Єврозони, не є чимось суттєвим. США з обсягом інвестицій меншим, ніж у Польщі, тим більше виглядає дуже перспективно. Головне питання полягає у тому, щоб знайти шляхи для покращання інвестиційної привабливості не тільки на папері, а й перетворити їх у реальність через проведення реформ. У цьому випадку необхідно врахувати і той фактор, що пасивної роботи тут не вистачить. Нам потрібно розвивати сфери економіки, які раніше були не властиві країні, наприклад, IT-індустрію. Фахівці з країн колишнього СРСР високо цінуються на міжнародному ринку праці. Багато з них працюють за контрактами на закордонні компанії, у тому числі просто на віддаленому доступі, а не в офісах. Немає потреби витрача-

ти мільйони гривень і роки праці на створення своєї Силіконової долини або запуск «чорної діри» на кшталт Сколково. Усе, що нам потрібно, – виробити і запустити механізми створення «окремих» умов для ІТ-компаній. І тоді в Україну повернуться не тільки наші фахівці, але і загальний штат компаній буде збільшуватися за рахунок перенесення офісів в Україну, а не навпаки (що відбувається останні півроку). Станом на кінець першого півріччя 2015 р. загальний штат ТОП 25 ІТ-компаній України склав 30000 осіб, показавши приріст з початку року у розмірі 1,5 тис. фахівців (порівняно із серпнем 2011 р. ця цифра зросла на 15 тис. осіб, тобто у 2 рази) [11]. І це люди, які часто мають не одну вищу освіту, з рівнем IQ вище середнього. Нехай це не інтелігенція XIX ст., але для економіки країни такі люди зараз відіграють значно більшу роль.

За всю історію України правильно функціонуючих ВЕЗ так і не виникло. Хоча спроби постійно проводилися, але вони завжди наштовхувалися у тому числі на ті проблеми, які були описані вище в питаннях з інвестиціями. Для ІТ-сфери створити щось подібне до ВЕЗ чи якісь кластери з центрами у декількох містах (Львів, Одеса, Харків, Дніпропетровськ, Київ) є завданням значно простішим, ніж наведення порядку в політиці чи боротьба з корупцією. Але для іноземних інвесторів це може бути тим необхідним лакмусовим папірцем, який допоможе перевести частину замовлень з країн Азії та Америки до нас в Україну. Усе частіше ми можемо бачити, як ІТ-індустрія не чекає допомоги з боку держави, намагаючись на ентузіазмі молодих фахівців, їх внутрішніх силах зростати і приносити славу Україні. Натомість, знаходячи інвесторів, наші люди примудряються постійно запускати все нові проекти, продаючи їх за кордон за сотні тисяч доларів США. За перше півріччя 2015 р. тільки нові стартапи зібрали 11 млн дол. США, а до кінця року цю суму планували збільшити до рівня 80–100 млн дол. США, що було б на рівні 10% від сумарних інвестицій Італії в акціонерний капітал наших компаній у 2015 р. І це тільки у невеликому сегменті ІТ-компаній, яким

державні органи не тільки не допомагають, а часто навіть заважають працювати. А події вересня 2015 р., коли одеська компанія Looksegy, була продана іноземному інвестору за 150 млн дол. США, вивели ринок ІТ-послуг на абсолютно новий рівень. Як і інвестиційна привабливість самої української ІТ-галузі для іноземців.

На цьому прикладі ми можемо скласти деякий алгоритм з розширення та диверсифікації джерел залучення іноземних інвестицій різний видів і напрямів:

- виділення основних країн – потенційних інвесторів для України. Це необхідно для складання «дорожніх карт» під кожен країну. США будуть зацікавлені в ІТ, а країни Азії – у продовольстві. Використовуючи старі напрацювання у космічній галузі та авіабудуванні, можна обрати ще декілька країн і для цих сфер економіки. І якщо у випадку з ІТ та сільським господарством ми свідомо розширювали для них ринки, то для того ж Південмашу та об'єднання Антонова ми будемо підтримувати саме існування галузей, інакше Україна може повністю їх втратити;

- розширення співробітництва з міжнародними фінансовими інститутами за спеціальними програмами кредитування. За основу можна взяти проект Світового банку, який працював у 2014 р. при співробітництві з Укркрексімбанком. Суть полягала в тому, що Світовий банк фінансував програми приватних позичальників на лояльних умовах (нижче ринкових на той період у 2 рази, крім того, на тривалі терміни і з комфортними додатковими умовами) під проекти розвитку і збільшення експорту українських компаній. Тобто, з одного боку, це були інвестиції в Україну, але з іншого, ми покращували у підсумку наше торговельне сальдо, збільшуючи надходження валюти в країну. А це дуже важливий фактор з урахуванням недостатності валютних резервів у НБУ та наявності ризику повторної девальвації гривні.

Зрештою, всі ці дії повинні бути оформлені у вигляді комплексних реформ, які дозволять поліпшити інвестиційний клімат в країні.

Таким чином, інвестиції, як основний фактор здійснення перебудови економі-

ки, залежать від інвестиційного клімату, що формується сукупністю зовнішніх і внутрішніх факторів, які визначають доцільність і привабливість інвестування в економіку держави. Усі фактори, що формують інвестиційний клімат, зокрема воєнний, економічний та політичний, тісно взаємопов'язані, а політична нестабільність, збройні конфлікти, масові заворушення визначають ризик інвестування: чим він більший, тим менший обсяг інвестицій. Необхідність проведення реформ для зростання інвестиційної привабливості України вимагає врахування цільових настанов їх здійснення – чим краще буде в самій країні, тим більше іноземців буде зацікавлено в інвестуванні. На сучасному етапі становлення економічної системи основну мету реформ можна визначити за двома напрямками. Перший з них (або «внутрішній вектор» реформ) полягає у підвищенні рівня суспільного добробуту в Україні та передбачає вирішення таких завдань:

– вирішення найгострішої проблеми соціально-економічного розвитку;

– поліпшення показників ВВП і макроекономічної динаміки;
– створення нової моделі соціальної взаємодії;
– вихід на траєкторію послідовного розвитку.

Другий напрям економічного зростання (або його «зовнішній вектор») спрямований на зміцнення національної позиції у міжнародному економічному співтоваристві. Головною метою економічних перетворень на зовнішньому векторі є інтеграція і конкурентний розвиток у світовому господарському просторі, а також адекватне реагування національної економіки на вимоги та виклики сучасності.

Саме ці два вектори економічного зростання відображають об'єктивні вимоги внутрішнього і зовнішнього розвитку постсоціалістичної економіки в умовах сьогодення для залучення додаткових інвестицій через підвищення кредитного та інвестиційного рейтингів країни.

Список використаних джерел

1. Бутняров А. Сприятливий інвестиційний клімат країни – запорука залучення іноземних інвестицій / А. Бутняров // Ринок цінних паперів України. – 2010. – № 3/4. – С. 29–32.
2. Гаврилюк О.В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України / О.В. Гаврилюк // Фінанси України. – 2008. – № 3. – С. 79–93.
3. Гайдучький П. Глобалізація економічної рецесії та фінансової нестабільності / П. Гайдучький // Фінанси України. – 2008. – № 1. – С. 24–33.
4. Кузьмінов С.В. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість регіонів України / С.В. Кузьмінов // Економічний Нобелівський вісник. – 2015. – № 1 (8). – С. 55–61.
5. Матвійчук А.В. Інвестиційний імідж України / А.В. Матвійчук // Фінанси України. – 2007. – № 8. – С. 42–48.
6. Попельнюхов Р.В. Інвестиційна привабливість економіки України (інвестиційний клімат) // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 21. – С. 24–28.
7. Терещенко Г.М. Інвестиційне середовище України / Г.М. Терещенко // Фінанси України. – 2008. – № 9. – С. 52–61.
8. The International Business Compass 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://www.bdo-ibc.com/fileadmin/dokumente/BDO-IBC-Summary-2015_ENG.pdf
9. Приватизація отложена: правительство согласилось с потерей 17 млрд грн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://investfunds.ua/news/privatizaciya-otlozhena-pravitelstvo-soglasilos-s-poterej-17-mlrd-grn-segodnya-133409/>
10. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

11. ТОП-25 крупнейших IT-компаний Украины, июль – 2015: возобновление роста и новый лидер [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://dou.ua/lenta/articles/top-25-july-2015/>

References

1. Buniarov, A. (2010) *Spryiatlyvyi investynsiynyi klimat krainy – zaporuka za-luchennia investytsii* [Propitious investment climat in the country – passport to success in the attraction of investment]. *Rynok tsinnyh paperiv* [Stock market], no. 3/4, pp. 29-32.

2. Gavruliuk, O.V. (2008) *Investytsiynyi imidg ta investytsiina pryvablyvist Ukrainy* [Investment image and investment attractiveness of Ukraine]. *Finansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], no. 3, pp. 79-93.

3. Gaidutsykyi, P. (2008) *Globalizatsiia ekonomichnoi retsesii ta finansovoi nestabilnosti* [Globalization of the economic recession and financial instability]. *Finansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], – no. 1, pp. 24-33.

4. Kuzminov, S.V. (2015) *Investitsiyniy klimat ta investitsiyna privablivist regioniv Ukrayini* [Investment climate and imvestment attractiveness of Ukrainian regions]. *Ekonomichniy Nobelivskiy visnik*. [Economic Nobel bulletin], no. 1 (8), pp. 55-61.

5. Matviychuk, A.V. (2007) *Investitsiyniy imidzh Ukrayini* [Investment image of Ukraine]. *Finansi Ukrayini* [Finance of Ukraine], no. 8, pp. 42-48.

6. Popelnyuhov, R.V. (2009) *Investitsiyna privablivist ekonomiki Ukrayini (Investitsiyniy klimat)* [Investment attractiveness of Ukraine (Investment climate)], // *Investitsiyni: praktika ta dosvid* [Investment: practice and experience], no. 21, pp. 24-28.

7. Tereschenko, G.M. (2008) *Investitsiayne seredovische Ukrayini* [Investment statement of Ukraine], *Finansi Ukrayini* [Finance of Ukraine], no. 9, pp. 52-61.

8. *The International Business Compass 2015*. Available at: http://www.bdo-ibc.com/fileadmin/dokumente/BDO-IBC-Summary-2015_ENG.pdf (accessed 1 October 2015).

9. *Privatizatsiya otlozhena: pravitelstvo soglasilos s poterey 17 mlrd grn*. Available at: <http://investfunds.ua/news/privatizaciya-otlozhena-pravitelstvo-soglasilos-s-poterej-17-mlrd-grn-segodnya-133409/> (accessed 1 October 2015).

10. *Derzhavna sluzhba statistiki Ukrayini*. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 1 October 2015).

11. *TOP-25 krupneishih IT-kompanii Ukrainy, iul-2015: vozobnovlenie rosta i novyi lider* [TOP-25 the biggest IT-companies of Ukraine, July-2015: renewal of growth and new pacemaker]. Available at: <http://dou.ua/lenta/articles/top-25-july-2015/> (accessed 1 October 2015).

Статья посвящена анализу основных проблем, снижающих инвестиционную привлекательность Украины для иностранного инвестора. Среди них особенно выделены проблемы политической стабильности, риски банковской и инновационной деятельности, коррупции и несовершенной приватизации. Обоснован ряд предложений по диверсификации источников привлечения инвестиции и разработке «дорожной карты» для отдельных отраслей и видов деятельности с целью повышения их привлекательности для иностранного инвестора.

Ключевые слова: *иностраннные инвестиции, инвестиционный климат, инвестиционная привлекательность, риски банковской и инновационной деятельности.*

This article is devoted to the main problems that reduce the investment attractiveness of Ukraine for foreign investors. Among them are particularly selected the problem of political stability, banking risk and innovation, corruption and imperfect privatization. It is proved the number of proposals to diversify sources of foreign investment and develop “road maps” for certain sectors and activities to increase their attractiveness to foreign investors.

Key words: foreign investment, investment climate, investment attractiveness, the risks of the banking innovation.

Одержано 7.10.2015.